

Sūrat al-Wāqi‘ah

(The Imminent, The Inevitable)

سورة الواقعة

Sūrah – 56
No of Ayat – 96

English Translation : *Ali Quli Qara'i*
Urdu Translation : *Allamma Zeeshan Haider Jawadi*
Hindi Translation : *Farrukh Khan & Ahmed*

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.

This is a ‘Meccan’ sūrah.

The surah that opens by naming the occurrence of the end of time with the title, THE IMMINENT; for all who deny that it is coming will never belie it when finally it happens. It takes its name from verse 1, which mentions “the Imminent Hour” (al-wāqi‘ah) i.e., the Day of Resurrection.

The surah whose central message is stated in its opening verses: the Day of Judgement is inevitable and it will sort people into the humiliated and the richly rewarded. As in the previous surah, people are divided into three classes: those brought near to God (the best of the believers), those on the right (the ordinary believers), and those on the left (the disbelievers). Ample proof is given of God’s power and consequently His ability to bring about the Resurrection (verse 57).

The Holy Prophet (s.a.w.) has said that a person who recites this surah will not be from among the absent-minded ones. Poverty does not come near this person.

Imam Muhammad al-Baqir (a.s.) said that the one who recites surah al-Waqi‘ah will have a shining face of the Day of Reckoning. It is narrated from

Imam Ja’far as-Sadiq (a.s.) that whoever recites this surah on every Friday, will be from those whom Allah (s.w.t.) loves and he will be loved by people also. He will be free from troubles and poverty and will be counted from the loyal companions of Imam Ali (a.s.). Reciting this surah on a dead person leads to all his sins being forgiven and if the person is on his deathbed then he will die with ease. Keeping this surah in one’s possession is a means of increase in sustenance.

Imam Ali Zainul Abideen (a.s.) has narrated that if a person recites this surah (at night) on the first night of the lunar month and then continues to recite the same surah, increasing the number of times to coincide with the date, such that on the tenth night he recites it ten times, until the fourteenth night, then his sustenance will increase greatly.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.

اے اللہ! رحمت فرما محمد وآل(ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In the Name of Allāh,
the All-beneficent, the All-merciful.

عظمی اور دائمی رحمتوں والے خدا کے نام سے

अल्लाह के नाम से जो बड़ा कृपालु और अत्यन्त दयावान हैं।

bi-smi llāhi r-raḥmāni r-raḥīmi

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾

When the Imminent [Hour] befalls

جب قیامت برپا ہوگی

जब घटित होनेवाली (घड़ी) घटित हो जाएगी;

'idhā waqa 'ati l-wāqi 'atu

لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَادِبَةٌ ﴿٢﴾

—there is no denying that it will befall—

اور اس کے قائم ہونے میں ذرا بھی جھوٹ نہیں ہے

उसکے �ٹیت होने में कुछ भी झुठ नहीं;

laysa li-waq‘atihā kādhibatun

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ

{ ۳ }

[it will be] lowering, exalting.

وہ الٹ پلٹ کر دینے والی ہوگی

پست کرنےوالی ہوگی، ٹੱچا کرنےوالی ہی;

khāfiqatun rāfi‘atun

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝ ۴

When the earth is shaken violently,

جب زمین کو زبردست جھٹکے لگیں گے

जब धरती थरथराकर काँप उठेगी;

'idhā rujjati l-'arḍu rajjan

وَبُسْتِ الْجِبَالُ بَسًا ﴿٥﴾

and the mountains are shattered into bits

اور پھاڑ بالکل چور چور ہو جائیں گے

और पहाड़ टूटकर चूर्ण-विचुर्ण हो जाएँगे

wa-bussati l-jibālu bassan

فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنْبَثِّتاً ﴿٦﴾

and become scattered dust,

پھر ذرات بن کر منتشر ہو جائیں گے

کی وے بیخیرے ہुए�ूل ہو کر رہ جائے گے

fa-kānat habā ‘an munbathān

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾

you will be three groups:

اور تم تین گروہ ہو جاؤ گے

और तुम लोग तीन प्रकार के हो जाओगे -

wa-kuntum 'azwājan thalāthatan

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾

The People of the Right Hand—and what are the People of the Right Hand?

پھر داہینے ہاتھ والے اور کیا کہنا داہینے ہاتھ والوں کا

तो दाहिने हाथ वाले (सौभाग्यशाली), कैसे होंगे दाहिने हाथ वाले!

fa-’ashhabu l-maymanati mā ’ashhabu l-maymanati

وَأَصْحَابُ الْمَشَامِةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشَامِةِ ﴿٩﴾

And the People of the Left Hand—and what are the People of the Left Hand?

اور بائیں ہاتھ والے اور کیا پوچھنا ہے بائیں ہاتھ والوں کا

और بाएँ हाथ वाले (दुर्भाग्यशाली), कैसे होंगे बाएँ हाथ वाले!

wa-’ash̄abu l-mash’amati mā ’ash̄abu l-mash’amati

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝ ۱۰ ۝

And the Foremost Ones are the foremost ones:

اور سبقت کرنے والے تو سبقت کرنے والے ہیں ہیں

और آगे بढ़ जानेवाले तो आगे बढ़ जानेवाले ही हैं

wa-s-sābiqūna s-sābiqūna

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ { ١١ }

they are the ones brought near [to Allah],

وہی اللہ کی بارگاہ کے مقرب ہیں

वही (अल्लाह के) निकटवर्ती हैं;

'ulā 'ika l-muqarrabūna

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾

[who will reside] in the gardens of bliss.

نعمتو بھری جنتوں میں ہوں گے

नेमत भरी जन्नतों में होंगे;

fī jannāti n-na‘īmi

﴿ ١٣ ﴾

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

A multitude from the former [generations]

بہت سے لوگ اگلے لوگوں میں سے ہوں گے

अगलों में से तो बहुत-से होंगे,

thullatun mina I-’awwalīna

وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾

and a few from the latter ones.

اور کچھ آخر دور کے ہوں گے

کिन्तु پیछلوں مें से कम ही

wa-qalīlun mina l-’ākhirīna

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾

On brocaded couches

موتی اور یاقوت سے جڑے ہوئے تختوں پر

जड़ित तख्तों पर;

‘alā sururin mawdūnatin

﴿١٦﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَّقَابِلِينَ

reclining on them, face to face.

ایک دوسرے کے سامنے تکیہ لگائے پیٹھے ہوں گے

तकिया लगाए आमने-सामने होंगे;

muttaki’īna ‘alayhā mutaqābilīna

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾

They will be waited upon by immortal youths,

ان کے گرد ہمیشہ نوجوان رینے والے بچے گردش کر رہے ہوں گے

उनके पास किशोर होंगे जो सदैव किशोरावस्था ही में रहेंगे,

yatūfu ‘alayhim wildānun mukhalladūna

بِإِكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسِ مِنْ مَعِينٍ ﴿١٨﴾

with goblets and ewers and a cup of a clear wine,

پیالے اور ٹونٹی وار کنٹر اور شراب کے جام لئے ہوئے ہوں گے

प्याले और आफताबे (जग) और विशुद्ध पेय से भरा हुआ पात्र लिए फिर रहे होंगे

bi-'akwābin wa-'abārīqa wa-ka'sin min ma'īnin

۱۹ ﴿ لَا يُصَدِّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ﴾

which neither causes them headache nor stupefaction,

جس سے نہ درد سر پیدا ہوگا اور نہ ہوش و حواس گم ہوں گے

- जिस (के पीने) से न तो उन्हें सिर दर्द होगा और न उनकी बुद्धि में विकार आएगा

Iā yuṣadda‘ūna ‘anhā wa-lā yunzifūna

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَحَبَّرُونَ ﴿٢٠﴾

and such fruits as they prefer

اور ان کی پسند کے میوے لئے ہوں گے

और स्वादिष्ट॥ फल जो वे पसन्द करें;

wa-fākihatin mimmā yatakhayyarūna

وَلَحْمٍ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾

and such flesh of fowls as they desire,

اور ان پرندوں کا گوشت جس کی انہیں خواہش ہوگی

और पक्षी का मांस जो वे चाह;

wa-laḥmi ṭayrin mimmā yashtahūna

وَحُورٌ عَيْنٌ { ۲۲ }

and big-eyed houris

اور کشادہ چشم حوریں ہوں گی

और بड़ी आँखोंवाली हूरें,

wa-hūrun ‘īnun

كَأَمْثَالِ الْلُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾

like guarded pearls,

جیسے سربستہ ہوتی

ਮानो छिपाए हुए मोती हो

ka-'amthāli l-lu'lu'i l-maknūni

جزاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

a reward for what they used to do.

یہ سب درحقیقت ان کے اعمال کی جزا اور اس کا انعام ہوگا

यह सब उसके बदले में उन्हें प्राप्त होगा जो कुछ वे करते रहे

jazā’ an bi-mā kānū ya‘malūna

﴿ ٢٥ ﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا

They will not hear there in any vain talk or sinful speech,

وہاں نہ کوئی لغویات سنیں گے اور نہ گناہ کی باتیں

उसमें वे न कोई व्यर्थ बात सुनेंगे और न गुनाह की बात;

lā yasma‘ūna fīhā laghwān wa-lā ta’thīmān

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾

but only the watchword, ‘Peace!’ ‘Peace!’

صرف ہر طرف سلام ہی سلام ہوگا

सिवाय इस बात के कि "सलाम हो, सलाम हो!"

'illā qīlan salāman salāman

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾

And the People of the Right Hand—what are the People of the Right Hand?

اور داہنی طرف والے اصحاب ... کیا کہنا ان اصحاب یمین کا

रहे سौभाग्यशाली लोग, तो सौभाग्यशालियों का क्या कहना!

wa-’ashabu l-yamīni mā ’ashabu l-yamīni

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾

Amid thornless lote trees

بے کانٹے کی بیر

वे वहाँ होंगे जहाँ बिन काँटों के बेर होंगे;

fī sidrin makhdūdin

وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٢٩﴾

and clustered spathes

لدے گتھے ہوئے کیلے

और گुच्छेदार केले;

wa-ṭalḥin manḍūdin

﴿٣٠﴾ وَظِلٌّ مَمْدُودٍ

and extended shade,

پھیلے ہوئے سائے

दूर तक फैली हुई छाँव;

wa-żillin mamdūdin

وَمَاءٌ مَسْكُوبٌ ﴿٣١﴾

and ever-flowing water

جہنے سے گرتے ہوئے پانی

बहता हुआ पानी;

wa-mā 'in maskūbin

وَفَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ ﴿٣٢﴾

and abundant fruits,

کثیر تعداد کے میوفں کے درمیان ہوں گے

बहुत-सा स्वादिष्ट; फल,

wa-fākihatin kathīratin

﴿ ٣٣ ﴾ لَا مَقْطُوْعَةٌ وَلَا مَمْنُوْعَةٌ

neither inaccessible, nor forbidden,

جن کا سلسلہ نہ ختم ہوگا اور نہ ان پر کوئی روک ٹوک ہوگی

जिसका सिलसिला टूटनेवाला न होगा और न उसपर कोई रोक-टोक होगी

lā maqtū‘atin wa-lā mamnū‘atin

وَفُرْشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾

and noble spouses.

اور اونچے قسم کے گدے ہوں گے

उच्चकोटि कے بیٹھنے होंगे;

wa-furushin marfū ‘atin

إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً ﴿٣٥﴾

We have created them with a special creation,

بیشک ان حوروں کو ہم نے ایجاد کیا ہے

(और वहाँ उनकी पत्नियों को) निश्चय ही हमने एक विशेष उठान पर उठान पर उठाया

'innā 'anša 'nāhunna 'inshā'an

فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا {٣٦}

and made them virgins,

تو انہیں نت نئی بنایا ہے

और हमने उन्हें कुँवारियाँ बनाया;

fa-ja 'alnāhunna 'abkāran

﴿ ۳۷ ﴾ عُرْبًا أَتْرَابًا

loving, of a like age,

یہ کنواریاں اور آپس میں ہم جو لیاں ہیوں گی

प्रेम दर्शनेवाली और समायु;

'uruban 'atrāban

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾

for the People of the Right Hand.

یہ سب اصحاب یمین کے لئے ہیں

सौभाग्यशाली लोगों के लिए;

lī-’ashḥābi l-yamīni

﴿ ٣٩ ﴾

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

A multitude from the former [generations]

جن کا ایک گروہ پہلے لوگوں کا ہے

वे अगलों में से भी अधिक होगे

thullatun mina I-’awwalīna

وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ { ٤٠ }

and a multitude from the latter [ones].

اور ایک گروہ آخری لوگوں کا ہے

और پیछلوں مें से भी अधिक होंगे

wa-thullatun mina l-’ākhirīna

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾

And the People of the Left Hand—what are the People of the Left Hand?

اور بائیں ہاتھ وآلے تو ان کا کیا پوچھنا ہے

रहे दुर्भाग्यशाली लोग, तो कैसे होंगे दुर्भाग्यशाली लोग!

wa-’ashabu sh-shimāli mā ’ashabu sh-shimāli

{ ٤٢ }

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ

Amid infernal miasma and boiling water

گرم گرم ہوا کھولتا ہوا پانی

गर्म हवा और खौलते हुए पानी में होंगे;

fī samūmin wa-ḥamīmin

وَظَلٌّ مِنْ يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾

and the shadow of a dense black smoke,

کالے سیاہ دھوئیں کا سایہ

और काले धुएँ की छाँव में,

wa-żillin min yaḥmūmin

۴۴ لَا بَارِدٌ وَلَا كَرِيمٌ

neither cool nor beneficial.

جونہ ٹھنڈا ہو اور نہ اچھا لگے

जो न ठंडी होगी और न उत्तम और लाभप्रद

lā bāridin wa-lā karīmin

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾

Indeed they had been affluent before this,

یہ وہی لوگ ہیں جو پہلے بہت آرام کی زندگی گزار رہے تھے

वे इससे पहले सुख-सम्पन्न थे;

'innahum kānū qabla dhālika mutrafiṇa'

وَكَانُوا يُصْرُونَ عَلَى الْجِنْثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾

and they used to persist in the great sin.

اور بڑے بڑے گناہوں پر اصرار کر رہے تھے

और بड़े गुनाह पर अड़े रहते थे

wa-kānū yuṣirrūna ‘alā I-ḥinthi I-‘azīmi

وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَا
 لَمْ بْغُوثُونَ ﴿٤٧﴾

And they used to say, ‘What! When we are dead and become dust and bones, shall we be resurrected?’

اور کہتے تھے کہ کیا جب ہم مر جائیں گے اور خاک اور ہڈی ہو جائیں گے تو ہمیں دوبارہ اٹھایا جائے گا

کہتے�ے، "ک्या جब ہم مار جائے گے اور میटھی اور ہڈی ہو کر رہے جائے گے، تو ک्या ہم
वास्तव میں ٹھاک جائے گے؟

*wa-kānū yaqūlūna 'a-'idhā mitnā wa-kunnā turāban wa-'izāman 'a-'innā la-
mab'ūthūna*

﴿٤٨﴾ أَوْ آبَاءُنَا الْأَوَّلُونَ

And our forefathers too?’

کیا ہمارے باپ دادا بھی ائھائے جائیں گے

"और क्या हमारे पहले के बाप-दादा भी?"

'a-wa-'abā'unā I-'awwalūna

فُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ ﴿٤٩﴾

Say, 'Indeed the former and latter generations

آپ کہہ دیجئے کہ اولین و آخرین سب کے سب

کہاں دو, "निश्चय ही अगले और पिछले भी

qul 'inna I-'awwalīna wa-l-'ākhirīna

لَمْ جُمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتٍ يَوْمٌ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

will all be gathered for the tryst of a known day.

ایک مقرر دن کی وعدہ گاہ پر جمع کئے جائیں گے

एक नियत समय पर इकट्ठे कर दिए जाएँगे, जिसका दिन जात और नियत है

la-majmū‘ūna ’ilā mīqāti yawmin ma ’lūmin

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَئُلَّا مَا يَرَوْنَ الظَّالِمُونَ ۝ ٥١

Then indeed, you, astray deniers,

اس کے بعد تم اے گمراہیو اور جھٹلانے والوں

"फिर तुम ऐ गुमराहो, झुठलानेवालो!

thumma 'innakum 'ayyuhā q-d-qāllūna l-mukadhdhibūna

﴿ ٥٢ ﴾ لَآكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقْوَمٍ

will surely eat from the Zaqqūm tree

تھوہڑے کے درخت کے کھانے والے ہو گے

ज़क्कूम के वृक्ष में से खाओंगे;

Ia-’ākilūna min shajarin min zaqqūmin

{ ٥٣ }

فَمَا لِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ

and stuff your bellies with it,

پھر اس سے اپنے پیٹ بھرو گے

"और उसी से पेट भरोगे;

fa-māli’ūna minhā I-buṭūna

فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾

and drink boiling water on top of it,

پھر اس پر کھولتا ہوا پانی پیو گے

"और उसके ऊपर से खौलता हुआ पानी पीओगे;

fa-shāribūna ‘alayhi mina l-ḥamīmi

فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾

drinking like thirsty camels.'

پھر اس طرح پیوگے جس طرح پیاسے اونٹ پیتے ہیں

"और तौस लगे ऊँट की तरह पीओगे।"

fa-shāribūna shurba l-hīmi

هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾

Such will be the hospitality they receive on the Day of Retribution.

یہ قیامت کے دن ان کی مہمانداری کا سامان ہوگا

यह बदला दिए जाने के दिन उनका पहला सत्कार होगा

hādhā nuzuluhum yawma d-dīni

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾

We created you. Then why do you not acknowledge it?

ہم نے تم کو پیدا کیا ہے تو دوبارہ پیدا کرنے کی تصدیق کیوں نہیں کرتے

हमने तुम्हें पैदा किया; फिर तुम सच क्यों नहीं मानते?

naḥnu khalaqnākum fa-law-lā tuṣaddiqūna

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾

Have you considered the sperm that you emit?

کیا تم نے اس نطفہ کو دیکھا ہے جو رحم میں ڈالتے ہو

तो क्या तुमने विचार किया जो चीज़ तुम टपकाते हो?

'a-fa-ra 'aytum mā tumnūna

۵۹ ﴿ أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴾

Is it you who create it, or are We the creator?

اسے تم پیدا کرتے ہو یا ہم پیدا کرنے والے ہیں

क्या तुम उसे आकार देते हो, या हम हैं आकार देनेवाले?

’a-’antum takhluqūnahū ’am naḥnu l-khāliqūna

نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

{ ٦٠ }

We have ordained death among you, and We are not to be outmaneuvered

ہم نے تمہارے درمیان موت کو مقدر کر دیا ہے اور ہم اس بات سے عاجز نہیں ہیں

हमने तुम्हारे बीच मृत्यु को नियत किया है और हमारे बस से यह बाहर नहीं है

naḥnu qaddarnā baynakumu l-mawta wa-mā naḥnu bi-masbūqīna

عَلَىٰ أَنْ بُدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُسْتَأْكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ
 ﴿٦١﴾

from replacing you with your likes and recreating you
 in [a realm] you do not know.

کہ تم جیسے اور لوگ پیدا کر دیں اور تمہیں اس عالم میں دوبارہ ایجاد کر دیں جسے تم جانتے بھی نہیں
 ہو

कि हम तुम्हारे जैसों को बदल दें और तुम्हें ऐसी हालत में उठा खड़ा करें जिसे तुम जानते
 नहीं

‘alā ‘an nubaddila ‘amthālakum wa-nunshi’akum fī mā lā ta‘lamūna

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشَاةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

Certainly you have known the first genesis, then why do you not take admonition?

اور تم پہلی خلقت کو تو جانے ہو تو پھر اس میں غور کیوں نہیں کرتے ہو

तुम तो पहली पैदाइश को जान चुके हो, फिर तुम ध्यान क्यों नहीं देते?

wa-la-qad ‘alimtumu n-nash’ata I-’ūlā fa-law-lā tadhakkarūna

۶۳ ﴿ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴾

Have you considered what you sow?

اس دانہ کو بھی دیکھا ہے جو تم زمین میں بوتے ہو

फिर क्या तुमने देखा तो कुछ तुम खेती करते हो?

’a-fa-ra ’aytum mā taḥruthūna

۶۴ ﴿ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْزَارِعُونَ ﴾

Is it you who make it grow, or are We the grower?

اسے تم اگاتے ہو یا ہم اگانے والے ہیں

क्या उसे तुम उगाते हो या हम उसे उगाते हैं?

’a-’antum tazra’ūnahū ’am naḥnu z-zāri’ūna

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾

If We wish, We surely turn it into chaff, whereat you
are left stunned [saying to yourselves,]

اگر ہم چاہیں تو اسے چور چور بنادیں تو تم باتیں ہی بناتے رہ جاؤ

यदि हम चाहें तो उसे चूर-चूर कर दें। फिर तुम बातें बनाते रह जाओ

Iaw nashā’u la-ja ‘alnāhu ḥuṭāman fa-ẓaltum tafakkahūna

۶۶ ﴿ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴾

‘Indeed we have suffered loss!

کہ ہم تو بڑے گھٹائے میں رہے

کि "ہمپर उलटा डाँड पड़ गया,

'innā la-mughramūna

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾

Rather we are deprived!"

بلکہ ہم تو محروم ہی رہ گئے

बल्कि हम वंचित होकर रह गए!"

bal naḥnu maḥrūmūna

۶۸ ﴿ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴾

Have you considered the water that you drink?

کیا تم نے اس پانی کو دیکھا ہے جس کو تم پیتے ہو

फिर क्या तुमने उस पानी को देखा जिसे तुम पीते हो?

’a-fa-ra ’aytumu l-mā ’a lladhī tashrabūna

أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ
 الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾

**Is it you who bring it down from the rain cloud, or is it
 We who bring [it] down?**

اسے تم نے بادل سے برسایا ہے یا اس کے برسانے والے ہم ہیں

क्या उसे बादलों से तुमने पानी बरसाया या बरसानेवाले हम हैं?

‘a-’antum ‘anzaltumūhu mina l-muzni ‘am naḥnu l-munzilūna

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ {٧٠}

If We wish We can make it bitter. Then why do you not give thanks?

اگر ہم چاہتے تو اسے کھارا بنادیتے تو پھر تم ہمارا شکریہ کیوں نہیں ادا کرتے ہو

यदि हम चाहें तो उसे अत्यन्त खारा बनाकर रख दें। फिर तुम कृतज्ञता क्यों नहीं दिखाते?

law nashā’u ja‘alnāhu ’ujājan fa-law-lā tashkurūna

۷۱ ﴿ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴾

Have you considered the fire that you kindle?

کیا تم نے اس آگ کو دیکھا ہے جسے لکڑی سے نکالتے ہو

फिर क्या तुमने उस आग को देखा जिसे तुम सुलगाते हो?

’a-fa-ra’aytumu n-nāra llatī tūrūna

۷۲ ﴿ أَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴾

Was it you who caused its tree to grow, or were We the grower?

اس کے درخت کو تم نے پیدا کیا ہے یا ہم اس کے پیدا کرنے والے ہیں

क्या तुमने उसके वृक्ष को पैदा किया है या पैदा करनेवाले हम हैं?

’a-’antum ’ansha’tum shajaratuhā ’am naḥnu l-munshi’ūna

نَحْنُ جَعَلْنَا هَـٰ تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾

It was We who made it a reminder and a boon for the desert-dwellers.

ہم نے اسے یاد دہانی کا ذریعہ اور مسافروں کے لئے نفع کا سامان قرار دیا ہے

हमने उसे एक अनुस्मृति और मरुभूमि के मुसाफिरों और ज़र्रतमन्दों के लिए लाभप्रद बनाया

naḥnu ja ‘alnāhā tadhkiratan wa-matā ‘an li-l-muqwīna

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

So celebrate the Name of your Lord, the All-supreme.

اب آپ اپنے عظیم پروردگار کے نام کی تسبیح کریں

अतः तुम अपने महान रब के नाम की तसबीह करो

fa-sabbiḥ bi-smi rabbika I-‘azīmi

﴿٧٥﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ

So I swear by the places where the stars set!

اور میں تو تاروں کے منازل کی قسم کھا کر کہتا ہوں

अतः नहीं! मैं कसमों खाता हूँ सितारों की स्थितियों की -

fa-lā 'uqsimu bi-mawāqi'i n-nujūmi

وَإِنَّهُ لَقَسْمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

And indeed it is a great oath, should you know.

اور تم جانتے ہو کہ یہ قسم بہت بڑی قسم ہے

और यह बहुत बड़ी गवाही है, यदि तुम जानो -

wa-’innahū la-qasamun law ta’lamūna ‘azīmun

۷۷

إِنَّهُ لِقُرْآنٌ كَرِيمٌ

This is indeed a noble Qur’ān,

یہ بڑا محترم قرآن ہے

निश्चय ही यह प्रतिष्ठित कुरआन है

'innahū la-qur'ānun karīmun

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾

in a guarded Book,

جسے ایک پوشیدہ کتاب میں رکھا گیا ہے

एक सुरक्षित किताब में अंकित है।

fī kitābin maknūnin

﴿٧٩﴾ لَا يَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

—no one touches it except the pure ones—

اسے پاک و پاکیزہ افراد کے علاوہ کوئی چھو بھی نہیں سکتا ہے

उसे केवल پाक-साफ़ व्यक्ति ही हाथ लगाते हैं

Iā yamassuhū 'illā I-muṭahharūna

{

٨٠

{}

تَنْزِيلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعَالَمِينَ

gradually sent down from the Lord of all the worlds.

یہ رب العالمین کی طرف سے نازل کیا گیا ہے

उसका अवतरण सारे संसार के रब की ओर से है।

tanzīlun min rabbi l-‘ālamīna

﴿٨١﴾ أَفِيمَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُّذْهِنُونَ

What! Do you take lightly this discourse?

تو کیا تم لوگ اس کلام سے انکار کرتے ہو

फिर क्या तुम उस वाणी के प्रति उपेक्षा दर्शाते हो?

’a-fa-bi-hādhā I-ḥadīthi ’antum mudhinūna

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾

And make your denial of it your vocation?

اور تم نے اپنی روزی یہی قرار دے رکھی ہے کہ اس کا انکار کرتے رہو

और تुम इसको अपनी वृत्ति बना रहे हो कि झुठलाते हो?

wa-taj‘alūna rizqakum ‘annakum tukadhdhibūna

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ ﴿٨٣﴾

So when it reaches the throat [of the dying person]

پھر ایسا کیوں نہیں ہوتا کہ جب جان گلے تک پہنچ جائے

फिर ऐसा क्यों नहीं होता, जबकि प्राण कंठ को आ लगते हैं

fa-law-lā 'idhā balaghati l-ḥulqūma

وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾

and at that moment you are looking on

اور تم اس وقت دیکھتے ہی رہ جاؤ

और उस समय तुम देख रहे होते हो -

wa-’antum hīna ’idhin tanzurūna

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنَ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾

—and We are nearer to him than you are, though you do not perceive—

اور ہم تمہاری نسبت مرنے والے سے قریب ہیں مگر تم دیکھ نہیں سکتے ہو

और हम तुम्हारी अपेक्षा उससे अधिक निकट होते हैं। किन्तु तुम देखते नहीं –

wa-naḥnu 'aqrabu 'ilayhi minkum wa-lākin lā tubṣirūna

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾

then why do you not, if you are not subject

پس اگر تم کسی کے دباؤ میں نہیں ہو اور بالکل آزاد ہو

فیر اسہا کیوں نہیں ہوتا کی یदि تुم ایڈین نہیں ہو

fa-law-lā 'in kuntum ghayra madīnīna

٨٧ ﴿ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾

[to the Divine dispensation], restore it, should you be truthful?

تو اس روح کو کیوں نہیں پلٹا دیتے ہو اگر اپنی بات میں سچے ہو

तो उसे (प्राण को) लौटा दो, यदि तुम सच्चे हो

tarji‘unahā ‘in kuntum šādiqīna

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ {٨٨}

Then, if he be of those brought near,

پھر اگر مرنے والا مقربین میں سے ہے

फिर यदि वह (अल्लाह के) निकटवर्तियों में से है;

fa-'ammā 'in kāna mina l-muqarrabīnā

﴿٨٩﴾ فَرَوْحٌ وَرِيحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ

then ease, abundance, and a garden of bliss.

تو اس کے لئے آسائش، خوشبو دار پھول اور نعمتوں کے باغات ہیں

तो (उसके लिए) आराम, सुख-सामग्री और सुगंध है, और नेमतवाला बाग़ है

fa-rāwḥun wa-rayḥānun wa-jannatu na‘īmīn

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾

And if he be of the People of the Right Hand,

اور اگر اصحاب یمین میں سے ہے

और यदि वह भाग्यशालियों में से है,

wa-’ammā ’in kāna min ’aṣḥābi l-yamīni

فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾

then 'Peace be on you,'[a greeting] from the People of the Right Hand!

تو اصحاب یمین کی طرف سے تمہارے لئے سلام ہے

तो "सलाम है तुम्हें कि तुम सौभाग्यशाली में से हो।"

fa-salāmun laka min ’aṣḥābi l-yamīni

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾

But if he be of the impugners, the astray ones,

اور اگر جھٹلانے والوں اور گمراہوں میں سے ہے

کिन्तु یदि وہ ج़ुठلानेवालों، گुमराहों مें से है;

wa-’ammā ’in kāna mina l-mukadhdhibīna q-dāllīna

فَنُزِّلَ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾

then a treat of boiling water

تو کھولتے ہوئے پانی کی مہمانی ہے

तो उसका पहला सत्कार खौलते हुए पानी से होगा

fa-nuzulun min ḥamīmin

وَتَصْلِيَةُ جَهَنَّمٍ ﴿٩٤﴾

and entry into hell.

اور جہنم میں جہونک دینے کی سزا ہے

फिर भड़कती हुई आग में उन्हें झाँका जाना है

wa-taṣliyatū jaḥīmin

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقٌّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾

Indeed this is certain truth.

یہی وہ بات ہے جو بالکل برقق اور یقینی ہے

निस्संदेह यही विश्वसनीय सत्य है

'inna hādhā la-huwa ḥaqqu l-yaqīni'

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

So celebrate the Name of your Lord, the All-supreme!

لہذا اپنے عظیم پروردگار کے نام کی تسبیح کرتے رہو

अतः तुम अपने महान रब की तसबीह करो

fa-sabbiḥ bi-smi rabbika I-‘azīmi

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.

اے اللہ! رحمت فرما محمد وآل(ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

Please recite
Sūra E Fātiḥa
for
ALL MARHUMEEN

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.